

Socialdemòcrates

“Això que en termes d’ús tan dubtós se’n diu solidaritat, justícia distributiva, el bé comú, l’atenció als més febles, el valor del servei públic, i altres conceptes i virtuts d’origen més aviat medieval. Amb una mica de lectura de Marx, temperada per Montesquieu, Proudhon, Adam Smith, i els evangelis de Marc, Mateu i Lluç.”

Aprofitant que plou aigua abundant i pedrega, que estan esclafint trons horrisons i cauen llamps al voltant de casa, m’he posat a pensar en la socialdemocràcia, vés per on, quina coincidència. Feia temps que no veia caure tanta pedra i tanta aigua en tan pocs minuts: l’hort i el jardí s’han quedat primer blancs, coberts de boletes de gel, i després el gel s’ha desfet i tot era com una petita inundació local. Acabada la tempesta, recorde que fa uns dies vaig llegir al diari que, a Madrid, uns senyors que allà deuen ser molt coneguts, volen crear l’ala socialdemòcrata del PSOE. Deu ser, vaig pensar en un primer moment, que tenen por que el partit, amb tot això de Borrell i els pactes amb la senyora Almeida, derive massa cap a l’esquerra i torne a ser obrer i socialista com en temps de don Indalecio o de don Pablo Iglesias. Però no: seguint més atentament el projecte, resulta que l’ala socialdemòcrata de què parlen seria, justament, l’ala esquerra del partit: la més radical, no la més moderada. Cosa que vol dir, si no em falla la lògica, que el PSOE globalment considerat, o la majoria del socialisme obrer espanyol, no és ni tan sols això: ni socialdemòcrates són, sinó alguna cosa més a la dreta, o més al centre, vés a saber. Diu si són social-liberals (amb perdó de les normes contra els guions; com hauríem d’escriure si no: socialliberals, social-liberals, o socialliberals?, sí que ens portaran a embolics ben absurds, amb aquesta insigne collonada academicooortogràfica), o una mena de centristes, o no se sap què. Sobretot ara que el PP declara, per boca de la boca del govern, que fa una política de centre-esquerra (centreesquerra?, centreesquerra?). Un servidor, amb tot això, pot arribar a un grau molt avançat de confusió. Més encara si considerem que el candidat a cap de govern d’Espanya, sector PSOE sencer o PSOE socialdemòcrata, afirma que ell està al centre de l’esquerra, no com el secretari general del mateix partit, que pareix que està a l’esquerra del centre.

Si a mi tot això em confon és sobretot perquè posa en perill la integritat de la meua història personal. De la ideologia i política, vull dir. Quan jo tenia pocs anys, a penes un o dos més de vint (això devia ser, per tant, entre el 1960

i el 1962), vaig publicar el meu primer article. Publicar és una manera de parlar: era una revista ciclostilada i semiclandestina que fèiem a la Universitat de València, no estic segur si era *Diàleg* o *Concret*. L’article era, precisament, sobre la socialdemocràcia i el que llavors en dèiem el “model suec”, i coses per un estil. De manera que em puc considerar un socialdemòcrata de tota la vida, qualsevol cosa que això signifiqui. Que segurament significa, en el fons i en la substància, ser un demòcrata que creu que la democràcia ha de servir també per a reforçar la dimensió social i comunitària de l’economia i la política. Això que en termes d’ús tan dubtós se’n diu solidaritat, justícia distributiva, el bé comú, l’atenció als més febles, el valor del servei públic, i altres conceptes i virtuts d’origen més aviat medieval. Amb una mica de lectura de Marx, temperada per Montesquieu, Proudhon, Adam Smith, i els evangelis de Marc, Mateu i Lluç.

Si d’alguna cosa m’ha servit ser socialdemòcrata de tants anys (gairebé tants com el senyor Jordi Pujol, que no sé si encara, en la intimitat, professa l’antiga doctrina, supose que no), ha estat, per exemple, per estalviar-me cap devoció, seguiment, simpatia, i menys encara militància, en cap modalitat de partit comunista. Ni PCE, ni esquerres comunistes, ni moviments comunistes, ni banderes roges, ni trotskistes, ni res. Almenys això he tingut clar, i ara no he de rentar-me el cervell i la consciència (o dissimular, o oblidar) a causa de passades complicitats amb dictadures de partit, burocràcies infames, dogmes totalitaris, leninismes i altres infinites abjeccions amb el pretext nobilíssim de salvar la humanitat (la futura, destrossant la present). A primers dels setanta, uns xicots del leninisme militant, als quals els guardava els papers a casa per pura solidaritat antifranquista (i de passada era jo qui es jugava la presó, més que ells), em tractaven metòdicament de “socialdemòcrata petitburgès”. Fins que els vaig dir: prou, s’ha acabat d’aguantar-vos la prèdica, agafeu els papers i foteu al camp, feu la revolució sense mi. Ara tots, implacablement, estan molt a la meua dreta: en la dreta de debò. I jo, que no he votat mai el PC ni el PSOE (jo vote els de casa), sóc tan socialdemòcrata com el 1960. Però, d’aquests d’ara, no em fie ni un pèl.